

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาอาชญากรรม

โดยทั่วไปประเทศที่กำลังพัฒนา (Developing Country) ทั้งหลาย มักจะต้องประสบกับปัญหาการเพิ่มขึ้นของอาชญากรรม พร้อม ๆ ไปด้วยปัญหาทางด้านการพัฒนาประเทศ ดังกล่าวของประธานาธิบดีไอวอรีโคสต์ (Ivory Coast) ที่ว่า "ยิ่งประเทศพัฒนามากขึ้นเท่าไร อาชญากรรมก็จะมากขึ้นเป็นเงาตามตัวเท่านั้น" ¹ ประเทศด้อยพัฒนาทั้งหลายย่อมจะพยายามดิ้นรนตัวเองให้หลุดพ้นจากการเป็นประเทศด้อยพัฒนา โดยการนำเอาวิวัฒนาการใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการดำเนินชีวิต ผลที่เกิดความทุกข์กันไปก็คือ ทำให้โครงสร้างและค่านิยมของสังคมเปลี่ยนแปลงไป เกิดช่องว่างของความเจริญระหว่างในเมือง (Urban Areas) และในชนบท (Rural Areas) ประชาชนในชนบทเริ่มอพยพเข้ามาในเมืองเพื่อหางานทำ เกิดการไม่สมดุลย์ระหว่างการเพิ่มขึ้นของประชากรกับความเจริญของเศรษฐกิจ เกิดปัญหาคนว่างงาน ความหนาแน่นของชุมชนภาวะบีบคั้นทางเศรษฐกิจต่าง ๆ จนกระทั่งเกิดเป็นปัญหาอาชญากรรมในที่สุด

ดังนั้นจึงเท่าที่เห็นว่าประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย จะต้องเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ประเภทที่เรียกว่า "หนี้เสียประจวบ" ด้านหนึ่งคือการที่ได้อธิบายว่าเป็นประเทศด้อยพัฒนา ส่วนอีกด้านหนึ่งก็คือปัญหาการเพิ่มขึ้นของอาชญากรรม ซึ่งจะเกิดขึ้นพร้อมกับการพัฒนาประเทศ ทางออกอันหนึ่งก็คือ ควรจะรวมนโยบายเกี่ยวกับอาชญากรรม (Criminal Policy) เข้าเป็นนโยบายหนึ่งในแผนการการพัฒนาประเทศ เพื่อที่จะคาดการณ์และควบคุมอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว

¹ Marshall B. Clinard and Daniel J. Abbott, Crime in Developing Countries, A Comparative Perspective (A Wiley - Interscience Publication, New York, 1973) p. 11

ประเทศไทยก็จัดเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาประเทศหนึ่ง ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สถานการณ์หลายอย่างภายในประเทศ ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างฉับพลันและรุนแรง การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีทั้งการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ซึ่งทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า และการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี ทำให้มีผลกระทบกระเทือนถึงสวัสดิภาพของประชาชน ความมั่นคงและวิถีทางการเมืองทั้งภายในและระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก สังคมไทยทุกวันนี้จึงเต็มไปด้วยความสับสนวุ่นวาย และสิ่งหนึ่งที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอพร้อมกับการพัฒนาประเทศ สิ่งนั้นก็คือ อาชญากรรม อาชญากรรมมิใช่เกิดขึ้นเฉพาะในสังคมใดสังคมหนึ่งเท่านั้น แต่จะเกิดขึ้นประจำในทุกสังคม โดยไม่คำนึงถึงว่าการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมจะมีประสิทธิภาพสูงสักเพียงใดก็ตาม และอาจเกิดขึ้นโดยไม่จำกัดบุคคล เวลา สถานที่ ภูมิประเทศ หรือเหตุการณ์ การที่เป็นดังนี้จึงอาจกล่าวได้ว่า "อาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมชนิดหนึ่ง ซึ่งแสดงความไม่สมบูรณ์ (Imperfection) และความบกพร่อง (Deficiencies) ของระเบียบสังคมด้วย "

" ปัจจุบันยอมเป็นที่ยอมรับกันอย่างชัดเจนแล้วว่า อาชญากรรมเป็นปัญหาร้ายแรงที่มีความสำคัญต่อความสงบสุขของมนุษย์ ไม่ว่าจะพิจารณาในแง่ใด ๆ ก็ตาม เพราะอาชญากรรมที่เกิดขึ้นแต่ละครั้งย่อมทำลายชีวิต ทรัพย์สิน และความสงบสุขของมนุษย์ทุกครั้งไป " ³ ผลเสียหายอันเกิดจากปัญหาอาชญากรรมนี้ สามารถแยกกล่าวออกเป็น 2 นัย คือ

(1) ผลเสียหายโดยตรง เป็นผลเสียหายที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน ผลอันนี้ จะเกิดขึ้นโดยตรงกับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมนั่นเอง ยกตัวอย่างเช่น เมื่อเกิดมีการ

²พ.ศ.อ. ชาย เสวิกุล, อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา, (โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, พระนคร: 2513) หน้า 2.

³กองวิจัยและวางแผน กรมตำรวจ, "สภาพและสาเหตุของอาชญากรรม", เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม 22 - 26 ธันวาคม 2512 (ไทยมิตรการพิมพ์, พระนคร: 2512) หน้า 3.

ปล้นทรัพย์ขึ้น ผลก็คือ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการปล้นอาจะเสียหายสิ้น ของมีค่าต่าง ๆ เสียชีวิต หรืออาจะร้ายแรงจนถึงกับเสียชีวิตเสียก็เป็นได้ คงจะเห็นได้จากข่าวที่ปรากฏอยู่ตามหน้าหนังสือพิมพ์ทั่วไป

(2) ผลเสียหายทางอ้อม ผลเสียอันนี้เป็นผลที่ควรจะได้รับ การสนใจเป็นอย่างยิ่ง เป็นผลซึ่งแอบแฝงอยู่หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นผลสะท้อนมาจากผลเสียหายโดยตรง ผลของอาชญากรรมอันนี้จะ เกิดแก่ทุกคนในสังคม เมื่อมีอาชญากรรมเกิดขึ้นก็ย่อมจะเป็นที่สะเทือนขวัญของประชาชนผู้สุจริต ยิ่งเกิดขึ้นบ่อยครั้งเท่าใดก็ยิ่งเป็นที่หวั่นเกรงมากขึ้นเท่านั้น

เช่นที่บ้านเมืองหรือสังคมจะเป็นอยู่อย่างไร คนดี คนอ่อนแอ คนสุจริต จะถูกข่มเหงรังแก เบียดเบียนทั้งทรัพย์สิน ร่างกาย แม้แต่ชีวิต หากประชาชนผู้สุจริตจะหวั่นเกรงคอยจากอาชญากรรมจนไม่เป็นอันทำมาหากินแล้ว แนนอนเหือดเกินกว่าการพัฒนา เศรษฐกิจ อันเป็นมูลฐานสำคัญของการพัฒนาบ้านเมือง ก็ต้องถูกกระทบกระเทือนไปควยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้⁴

เพราะฉะนั้นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทั้งหลาย จึงควรที่จะได้รับความสนใจจากทุกคนในสังคม และควร จะได้รับการศึกษาอย่างจริงจังอีกด้วย

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

ปัจจุบันวิชาสถิติเริ่มเข้าไปมีบทบาทในงานทุกสาขาที่มีการ เก็บระเบียนของข้อมูล (Record of Data) ทั้งนี้เพราะวิชาสถิติเป็นวิชาที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์โดยใช้ตัวเลข ดังนั้นวิชาสถิติจึงเข้ามามีบทบาทในการวิจัยอาชญากรรมด้วย กล่าวคือทำให้สามารถเห็นถึงสภาพของอาชญากรรม ว่ามีแนวโน้มเป็นอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะไหน อาชญากรรมมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อย่างไรบ้าง ฯลฯ อันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัด

⁴พล.ต.ท. ชีรบูล จิตการวิสัย, หลักประกันการใช้อำนาจหน้าที่ของตำรวจ, (เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, สาขาวิชาการปกครอง 2508 - 2509) หน้า 19.

อัตรากำลังตำรวจฝ่ายปราบปรามสำหรับแต่ละอำเภอ ให้สอดคล้องกับจำนวนอาชญากรรมและสภาพแวดล้อม ช่วยในการวางแผนจัดสรรเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ในทางการตำรวจ เพื่อสนับสนุนการทำงานให้มีประสิทธิภาพโดยไม่มีการสูญเปล่า ซึ่งจะเป็นการประหยัดงบประมาณของประเทศ เป็นต้น

ตัวอย่างง่าย ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการวิเคราะห์สถิติกับข้อมูลทางอาชญากรรม เช่น ในกรณีที่ต้องการทราบความเปลี่ยนแปลง หรือแนวโน้มของอาชญากรรมในส่วนกลาง ซึ่งหมายถึงกรุงเทพมหานครว่า เป็นอย่างไรบ้าง เราสามารถทราบได้โดยทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

(1) กำหนดวิธีการที่จะใช้ในการศึกษา ในที่นี้จะใช้เทคนิคของอนุกรมเวลา (Technique of Time Series) เพื่อ Fit Trend กับแนวโน้ม

(2) กำหนดลักษณะของข้อมูลที่จะใช้ในการคำนวณ ในที่นี้จะใช้จำนวนอาชญากรรม 43 ประเภทของส่วนกลาง ในแต่ละปีตั้งแต่ปี 2501 - 2516 เป็นเวลา 16 ปี ซึ่งคิดว่าพอเพียงสำหรับการคำนวณแนวโน้มอย่างกว้าง ๆ

(3) ดำเนินการคำนวณ ซึ่งในที่นี้กำหนดตัวแปร (Variable) ดังนี้

X = ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ซึ่งแทนปีใดปีหนึ่ง

Y = ตัวแปรไม่อิสระ (Dependent Variable) ซึ่งแทนจำนวน

อาชญากรรม 43 ประเภท ในส่วนกลางซึ่งเกิดขึ้นในแต่ละปี

ต้องการหาสมการ $Y' = \beta'_1 + \beta'_2 X$ ซึ่งเป็นสมการอย่างง่าย ในการคำนวณ สิ่งที่จะต้องหาในที่นี้ คือ β'_1 และ β'_2 มีสูตรดังนี้

$$\beta'_1 = \frac{\sum_{i=1}^n Y_i}{n} = \bar{Y}$$

$$\beta'_2 = \frac{\sum_{i=1}^n X_i Y_i}{\sum_{i=1}^n X_i^2}$$

เนื่องจากค่า X เป็นค่าของปี เช่น 2501, 2502, ... ซึ่งไม่อาจนำมาคำนวณได้ จึงต้องมีการกำหนดค่า X ให้เป็น Dummy Variable เพื่อความสะดวกในการคำนวณ

W. P.	X	Y	XY	X ²
2501	-15	226,514	-3,397,710	225
2502	-13	188,290	-2,447,770	169
2503	-11	170,276	-1,873,036	121
2504	-9	151,947	-1,367,523	81
2505	-7	164,748	-1,153,236	49
2506	-5	207,017	-1,035,085	25
2507	-3	207,144	-621,432	9
2508	-1	197,408	-197,408	1
2509	1	228,220	228,220	1
2510	3	209,602	628,806	9
2511	5	232,587	1,162,935	25
2512	7	190,296	1,332,072	49
2513	9	166,152	1,495,368	81
2514	11	162,518	1,787,698	121
2515	13	191,379	2,487,927	169
2516	15	179,890	2,698,350	225
Σ	-	3,073,988	-271,824	1,360

$$\beta_0 = \frac{\sum_{i=1}^{16} Y_i}{16} = \frac{3,073,988}{16}$$

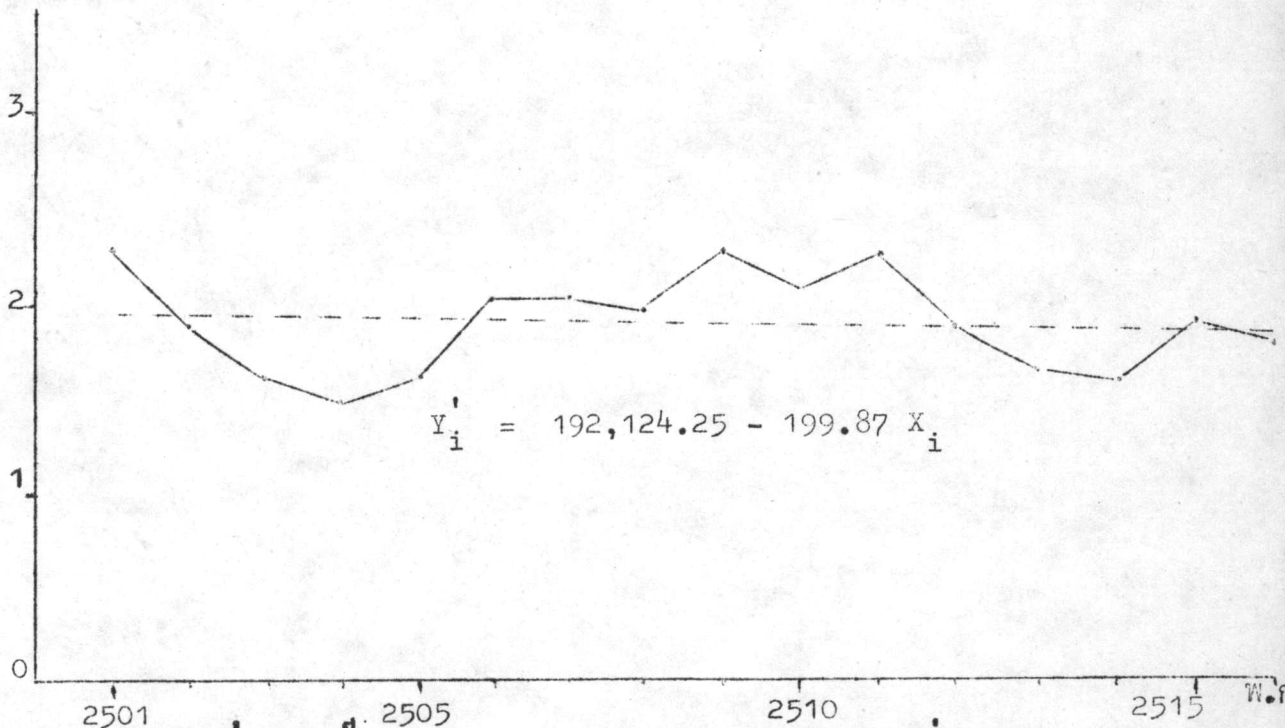
$$= 192,124.25$$

$$\beta_1 = \frac{\sum_{i=1}^{16} X_i Y_i}{\sum_{i=1}^{16} X_i^2} = \frac{-271,824}{1,360}$$

$$= -199.87$$

∴ $Y_i = 192,124.25 - 199.87X_i$ คือสมการเส้นตรง (Linear Equation) ซึ่งใช้ในการพิจารณาแนวโน้มของอาชญากรรมในแต่ละปีของส่วนกลาง จากสมการนี้พอจะสรุปได้ว่า จำนวนอาชญากรรมทั่วไป 43 ประเภทในส่วนกลาง โดยเฉลี่ย จะเกิดขึ้นประมาณปีละ 192,124 ราย และมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยในแต่ละปี ประมาณ 200 ราย

แสนราย

รูปที่ 1: กราฟแสดงการเกิดอาชญากรรม 43 ประเภท ในส่วนกลาง

จะเห็นว่าวิชาสถิติมีประโยชน์มากเช่นกันในค่านาอาชญากรรม แต่อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ทางสถิติจะมีความถูกต้องมากน้อยเพียงใด ก็ย่อมจะขึ้นอยู่กับคุณภาพของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์นั้นด้วย ถ้าข้อมูลมีคุณภาพดีผลของการวิเคราะห์ก็จะใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด แต่ถาคุณภาพของข้อมูลไม่ดี ผลที่สรุปออกมา ก็ย่อมจะคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงมากเช่นเดียวกัน ซึ่งบางส่วนของความคลาดเคลื่อนนี้อาจจะทำให้ลดน้อยลงได้ ถ้าเลือกวิธีการวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับลักษณะของข้อมูล

ในการวิจัยปัญหาอาชญากรรมนี้ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญดังนี้คือ

- (1) ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงของอาชญากรรมทั่วประเทศ โดยจะแยกศึกษาออกเป็น ส่วน ๆ คือ ส่วนกลางซึ่งหมายถึงกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาคซึ่งหมายถึงจังหวัดต่าง ๆ ทุกจังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร เพียงจังหวัดเดียว
- (2) ศึกษาถึงประสิทธิภาพในการปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจ ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยแยกศึกษาตามประเภทคดีที่สำคัญ
- (3) ศึกษาถึงแนวโน้มแห่งอาชญากรรมในประเทศ โดยศึกษาเป็นรายจังหวัดในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- (4) ศึกษาถึงความรุนแรงของอาชญากรรมในประเทศ โดยศึกษาเป็นรายอำเภอหรือกิ่งอำเภอภายใต้ความปกครองของตำรวจ ซึ่งจะแยกศึกษาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- (5) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรม (Criminal Data) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ (Data of Environment) เช่น จำนวนประชากร ขนาดห้องที่ของอำเภอหรือกิ่งอำเภอ เป็นต้น และข้อมูลเกี่ยวกับกำลังตำรวจที่ใช้ในการปราบปรามอาชญากรรม (Police Resource) โดยแยกศึกษาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นรายเขต
- (6) วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่างการใช้กำลังตำรวจในการป้องกันและปราบปราม กับการกระจายของอาชญากรรมและสิ่งแวดล้อม ในแต่ละอำเภอหรือกิ่งอำเภอของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นรายเขต

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับอาชญากรรมทั้งหมดในประเทศไทย เพราะฉะนั้นขอบเขตของการวิจัยจึงกว้างขวางมาก กล่าวคือ มีขอบเขตครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นอำเภอหรือกิ่งอำเภอใด ๆ ก็ตาม ซึ่งในที่นี้จะใช้การแบ่งเขตพื้นที่ภายใต้ความปกครองของตำรวจเป็นรากฐานของการวิจัย ดังนั้นจึงควรจะเข้าใจระบบการบริหารราชการของกรมตำรวจบ้างพอเป็นสังเขป

กรมตำรวจได้แบ่งส่วนราชการออกดังนี้ คือ

(1) หน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อกรมตำรวจ 15 หน่วย คือ สำนักงานเลขาธิการกองคดี กองการเงิน กองต่างประเทศ กองวิจัยและวางแผน กองวิชาการ กองสวัสดิการ กองจเรตำรวจ กองพลาธิการ กองบินตำรวจ กองตรวจคนเข้าเมือง กองการสื่อสาร กองแพทย์ กองตรวจภยานีอากร กองดับเพลิง

(2) กองบัญชาการสอบสวนกลาง ประกอบด้วย หน่วยงานภายใน กองปราบปรามสันติบาล กองทะเบียนประวัติอาชญากร กองพิสูจน์หลักฐาน ตำรวจรถไฟ ตำรวจน้ำ ตำรวจทางหลวง ตำรวจป่าไม้ กองทะเบียน

(3) กองบัญชาการตำรวจนครบาล ประกอบด้วย หน่วยงานภายใน กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน กองตำรวจจราจร กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการตำรวจนครบาลเหนือ กองบังคับการตำรวจนครบาลใต้ กองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี

สำหรับ 3 หน่วยงานสุดท้ายยังแบ่งสายงานออกดังนี้คือ

— กองกำกับการนครบาล ซึ่งประกอบไปด้วย สถานีตำรวจนครบาลและกิ่งสถานีตำรวจนครบาล

— กองกำกับการสืบสวน

(4) กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1 - 4 ซึ่งแบ่งออกเป็น ฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายสืบสวนสอบสวน ฝ่ายปราบปราม อันประกอบด้วย กองกำกับการภูธรภาค กองกำกับการวิทยาการภาค กองกำกับการภูธรจังหวัด ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมสถานีภูธรประจำอำเภอ และสถานีภูธรประจำกิ่งอำเภอ

(5) กองบัญชาการศึกษา ประกอบไปด้วย หน่วยงานภายใน กองการศึกษา กองร้อยประจำกองบัญชาการ โรงเรียนสืบสวน กองบังคับการนายร้อยตำรวจ กองกำกับการโรงเรียนนายสิบตำรวจ กองกำกับการโรงเรียนนครบาล กองกำกับการโรงเรียนตำรวจ
กฎ 1 - 9

(6) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ประกอบด้วย กองกำกับการสถานีอำเภอตำรวจตระเวนชายแดน กองกำกับการพัฒนาการตำรวจตระเวนชายแดน กองบังคับการอำนวยการ กองบังคับการสนับสนุน กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 1 - 4

นอกจากนั้นแล้วยังควรจะทราบถึงการแบ่งเขตพื้นที่ภายใต้การปกครองของตำรวจอีกด้วย ซึ่งแสดงไว้ในแผนภูมิที่ 1

สำหรับในการวิเคราะห์เกี่ยวกับกำลังตำรวจนั้น จะหมายรวมเฉพาะกำลังตำรวจซึ่งประจำอยู่ใน สถานีตำรวจนครบาล ถึงสถานีตำรวจนครบาล สถานีตำรวจภูธรประจำอำเภอ สถานีตำรวจภูธรประจำกิ่งอำเภอ เท่านั้น มิได้หมายรวมถึงกำลังตำรวจซึ่งประจำอยู่ในหน่วยงานอื่น ๆ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

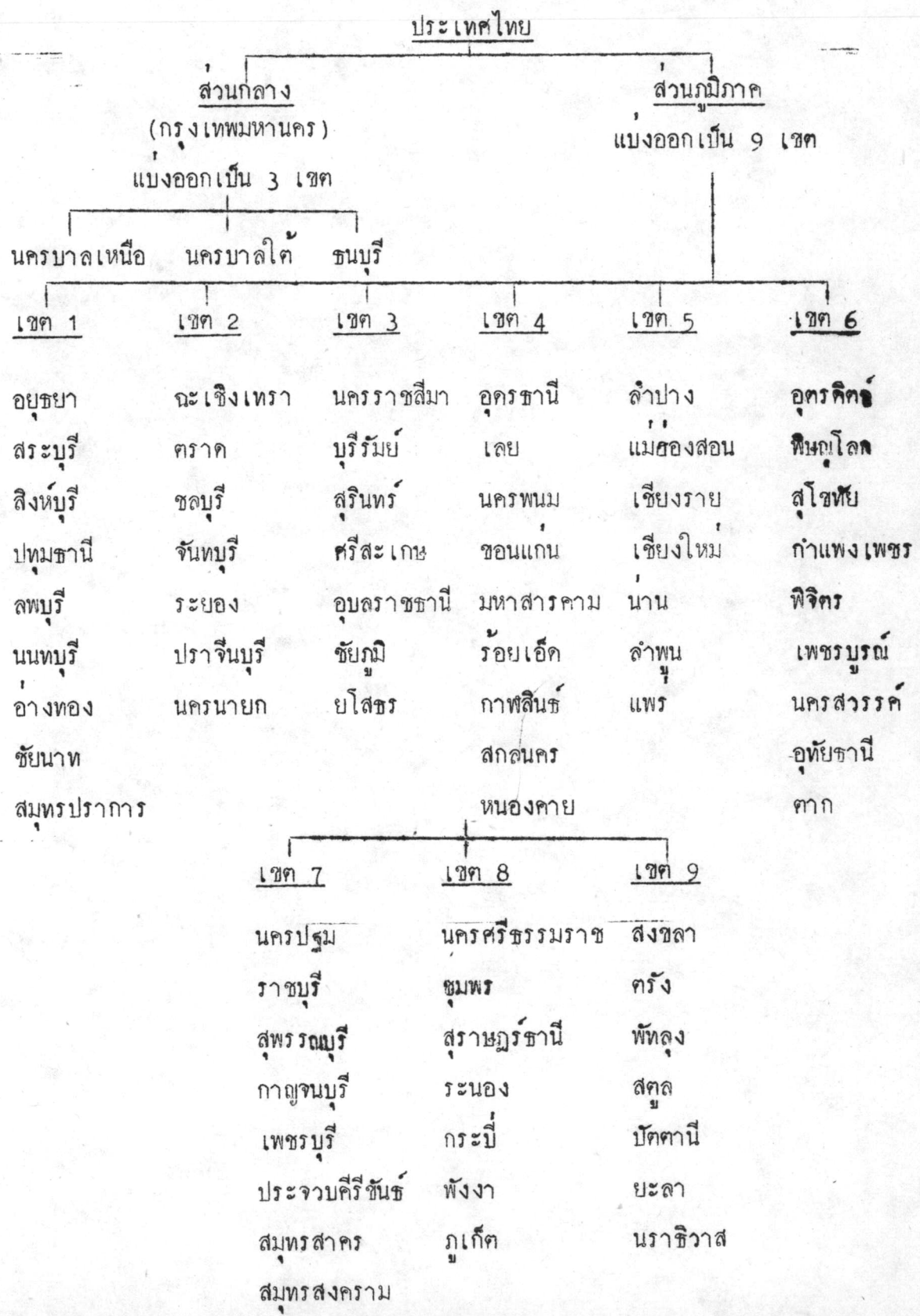
การวิจัยนี้จะได้รับประโยชน์หลายประการกล่าวคือ

(1) ทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของอาชญากรรมทั่วประเทศ และในแต่ละส่วนว่าเป็นอย่างไร เพิ่มขึ้นหรือลดลงเพียงใด อาชญากรรมประเภทไหนบ้างที่เพิ่มขึ้นและประเภทไหนบ้างที่ลดลงหรือคงที่ แตกต่างกันใหม่ในแต่ละส่วน

(2) ทำให้ทราบว่าประสิทธิภาพในการปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจ ในแต่ละส่วนเป็นอย่างไรบ้าง แตกต่างกันหรือไม่ อาชญากรรมประเภทไหนที่ตำรวจสามารถปราบปรามได้มาก และประเภทไหนบ้างที่ปราบปรามได้น้อย

(3) ทำให้ทราบว่าแนวโน้มของอาชญากรรมในแต่ละส่วนสูงต่ำอย่างไรบ้าง ในท้องที่จังหวัดใด สภาพแวดล้อมของจังหวัดที่มีแนวโน้มสูงกับจังหวัดที่มีแนวโน้มต่ำ มีลักษณะเป็น

แผนภูมิที่ 1: การแบ่งเขตพื้นที่ภายใต้ความปกครองของตำรวจ

อย่างไร แตกต่างกันหรือไม่

(4) ทำให้ทราบว่าอาชญากรรมเกิดขึ้นมากและน้อย ในอำเภอหรือกิ่งอำเภอใดบ้างในแต่ละส่วน สภาพแวดล้อมนั้นเป็นอย่างไรบ้าง จึงทำให้ความรุนแรงของอาชญากรรมแตกต่างกัน

(5) ทำให้ทราบว่าอาชญากรรมมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม และกำลังตำรวจในการปราบปรามหรือไม่ อย่างไร ในส่วนกลางและแต่ละเขตในส่วนภูมิภาค

(6) ทำให้สามารถกำหนดแบบแผนทางสถิติ (Statistical Model) เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการกระจายกำลังตำรวจ สำหรับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในแต่ละอำเภอหรือกิ่งอำเภอให้เหมาะสมกับการกระจายของอาชญากรรม และสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นนั้น ๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยจะแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงของอาชญากรรมทั่วประเทศ โดยการสร้างครรชนีชุกต่าง ๆ ขึ้นมาช่วยในการวิเคราะห์ ครรชนีเหล่านี้คือ ครรชนีแห่งอาชญากรรม (Crime Index) ซึ่งได้แก่

- (1) ครรชนีแสดงการเกิดอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ทั่วประเทศ ดังนี้
 - 1.1 อาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน
 - 1.2 อาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย
 - 1.3 อาชญากรรมอื่น ๆ
 - 1.4 อาชญากรรม 43 ประเภท

การสร้างครรชนีชุกนี้จะอาศัยสถิติคืออาญา 43 ประเภท ทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2501 - 2516 โดยให้ปี พ.ศ. 2501 เป็นปีฐาน

(2) ครรชนีแสดงการเกิดอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ดังนี้

- 2.1 อาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน
- 2.2 อาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย
- 2.3 อาชญากรรมอื่น ๆ

การสร้างครรชนีชุดนี้จะอาศัยสถิติคดีประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย ประเภทความผิดอื่น ๆ ของส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2501 - 2516 โดยให้ปี พ.ศ. 2501 เป็นปีฐาน

ขั้นที่ 2 ศึกษาถึงประสิทธิภาพในการปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจ ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นนี้จะแตกต่างกับขั้นที่ 1 เพียงเล็กน้อย กล่าวคือ

(1) ครรชนีแสดงประสิทธิภาพในการปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจ ในส่วนกลาง แยกตามประเภทคดีที่สำคัญดังนี้

- 1.1 อาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน
- 1.2 อาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย
- 1.3 อาชญากรรมอื่น ๆ

(2) ครรชนีแสดงประสิทธิภาพในการปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจ ในส่วนภูมิภาค แยกตามประเภทคดีที่สำคัญ 3 ประเภทข้างต้น

การสร้างครรชนีทั้ง 2 ชุดนี้ จะใช้ข้อมูลการจับผู้ต้องหาได้ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เข้าประกอบกับข้อมูลการเกิดอาชญากรรมแต่ละประเภท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2501 - 2516 เพื่อหาเปอร์เซ็นต์ในการจับผู้ต้องหาได้ของแต่ละปี แล้วจึงนำเปอร์เซ็นต์การจับผู้ต้องหาได้ในแต่ละปีมาสร้างครรชนี โดยให้ปี พ.ศ. 2501 เป็นปีฐาน

ขั้นที่ 3 ศึกษาถึงความรุนแรงของอาชญากรรมในแต่ละอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ภายใต้อำเภอของตำรวจ ในขั้นนี้จะใช้สถิติคดีอาญา 43 ประเภท สถิติคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน ชีวิตและร่างกาย และจำนวนประชากรในแต่ละท้องที่ของปี พ.ศ. 2516 เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ โดยจะใช้จำนวนประชากรเป็นตัวปรับ (Adjust) ตัวเลขสถิติการเกิดอาชญากรรมในแต่ละท้องที่ ให้เป็นสถิติต่อประชากร 10,000 คน เพื่อให้การเปรียบเทียบ

ความรุนแรงของอาชญากรรมมีเหตุผลมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 4 ศึกษาถึงแนวโน้มแห่งอาชญากรรมในแต่ละจังหวัดทั่วประเทศ การศึกษาในขั้นนี้จะใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลแบบอนุกรมเวลา (Time Series Analysis) โดยอาศัยสถิติคืออาญา 43 ประเภทของแต่ละจังหวัด ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2501 - 2516 เป็นรากฐานในการวิเคราะห์ ซึ่งจะช่วยให้ทราบแนวโน้ม (Trend) ของอาชญากรรมในแต่ละจังหวัดอย่างคร่าว ๆ

ขั้นที่ 5 ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรม (Criminal Data) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ (Data of Environment) และข้อมูลเกี่ยวกับกำลังตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

การศึกษาในขั้นนี้เป็นการศึกษาที่สำคัญมากในการวิจัย ซึ่งจะใช้วิธีวิเคราะห์โดยการหาสัมประสิทธิ์ของสหสัมพันธ์ (Correlation Coefficients) ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ (Variables) ดังต่อไปนี้

(1) ตัวแปรเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม (Environment Variables)

- X₁ หมายถึง จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร
- X₂ หมายถึง ขนาดอำเภอหรือกิ่งอำเภอเป็นตารางกิโลเมตร
- X₃ หมายถึง ระยะทางที่ต้องตรวจทั้งทางน้ำและทางบกเป็นกิโลเมตร
- X₄ หมายถึง จำนวนสถานการเงินและบริการ อันได้แก่ ธนาคาร ร้านทอง โรงภาพยนตร์ โรงแรม ร้านอาหาร
- X₅ หมายถึง จำนวนแหล่งอบายมุข อันได้แก่ สถานบริการ ไนท์คลับ บาร์ โบว์ลิ่ง ลานสเก็ต สถานอาบ อบ นวด สถานรำวง สถานการพนัน ซ่องโสเภณี
- X₆ หมายถึง จำนวนโรงงาน อันได้แก่ โรงสี โรงเลื่อย โรงฆ่าสัตว์ โรงต้ม กัดมันสุรา โรงงานอุตสาหกรรม
- X₇ หมายถึง จำนวนร้านค้าของเก่าและอาวุธปืน อันได้แก่ โรงรับจำนำ ร้านค้าของเก่า ร้านค้าอาวุธปืน
- X₈ หมายถึง จำนวนบุคคลที่ต้องสอดส่อง

(2) ตัวแปรเกี่ยวกับกำลังตำรวจ (Police Resource Variables)

X_9 หมายถึง จำนวนนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่มีอยู่จริง

X_{10} หมายถึง จำนวนตำรวจชั้นประทวนที่มีอยู่จริง

(3) ตัวแปรเกี่ยวกับอาชญากรรม (Criminal Variables)

Y_1 หมายถึง สถิติคดีอาญา 43 ประเภท

Y_2 หมายถึง สถิติคดีประเภทความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

Y_3 หมายถึง สถิติคดีประเภทความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

โดยจะใช้ข้อมูลของแต่ละท้องที่ ในปี พ.ศ. 2516 เพื่อการวิเคราะห์ นั่นก็หมายความว่า ท้องที่แต่ละท้องที่ซึ่งอาจจะเป็นอำเภอหรือกิ่งอำเภอ คือ หน่วยแจกนับ (Enumeration unit) ซึ่งตกเป็นหน่วยตัวอย่าง (Sampling Unit) เพื่อการวิเคราะห์ทั้งหมดมีดังนี้

ส่วนกลาง มีหน่วยแจกนับ (Enumeration Unit) ที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษา 56 หน่วย

ส่วนภูมิภาค มีหน่วยแจกนับ (Enumeration Unit) ที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษา 594 หน่วย ซึ่งแยกออกเป็นเขตดังนี้

เขต 1 : 69 หน่วย

เขต 2 : 44 หน่วย

เขต 3 : 85 หน่วย

เขต 4 : 104 หน่วย

เขต 5 : 71 หน่วย

เขต 6 : 65 หน่วย

เขต 7 : 51 หน่วย

เขต 8 : 58 หน่วย

เขต 9 : 47 หน่วย

ขั้นที่ 6 วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่างการใช้กำลังตำรวจในการป้องกันและปราบปราม กับการกระจายของอาชญากรรมและสิ่งแวดลอม ในแต่ละท้องที่ภายใต้ความปกครองของตำรวจ โดยใช้ ทฤษฎีการถดถอย (Theory of Regression) ทฤษฎีสมการถดถอย (Regression Equation) ซึ่งมีตัวแปรเกี่ยวกับกำลังตำรวจ (X_9, X_{10}) เป็นตัวแปรที่ไม่อิสระ (Dependent Variables) โดยที่ตัวแปรเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องที่ (X_1, X_2, \dots, X_8) และตัวแปรเกี่ยวกับอาชญากรรม (Y_1, Y_2, Y_3) เป็นตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

การทำ Regression Equations นี้จะหาของส่วนกลางและแต่ละเขตในส่วนภูมิภาค ซึ่งมีทั้งหมด 9 เขต โดยจะใช้ข้อมูลเดียวกันกับที่ใช้ในการวิเคราะห์ขั้นที่ 5

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชญากรรม 005286

ในการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมควรจะมีความรู้เบื้องต้นดังต่อไปนี้

(1) ความหมายของอาชญากรรม (Definition of Crime)

เมื่อมีการกระทำผิดบางสิ่งบางอย่างเกิดขึ้น ก็มักจะได้ยินคนพูดว่า "นั่นเป็นอาชญากรรม" แต่คำว่าอาชญากรรมที่มีผู้กล่าวมานี้ มีความหมายแค่นั้นอย่างไรไม่มีใครรู้แน่นอน มีการวิเคราะห์ศัพท์ไปต่าง ๆ กัน แต่ข้อสำคัญที่พอจะจำแนกออกได้เป็น 2 ทาง คือ

1.1 ในแง่ของกฎหมาย เมื่อกล่าวโดยย่อจะหมายถึง การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย นั่นคือ "อาชญากรรม" ซึ่งทั้งนี้อาจรวมทั้งการกระทำที่ผิดในตนเอง (Mala in Se) และเป็นการกระทำผิดต่อผลประโยชน์ของกฎหมาย (Mala Prohibita) ด้วย

ถ้าหากถือค่านิยมในลักษณะนี้ว่าถูกต้องแล้ว ก็ตรงกับคำกล่าวของชาวโรมันสมัยโบราณที่ว่า "หากไม่มีกฎหมายก็ไม่มีอาชญากรรมหรือการกระทำผิด"

1.2 ในค่านิยม Garofalo นักอาชญาวิทยาได้ให้คำนิยามของอาชญากรรม ซึ่งรวมสาระสำคัญไว้ 3 ประการ คือ

1.2.1 เชื่อว่าการกระทำนั้นเป็นภัยต่อสังคม

1.2.2 การเชื่อเช่นนั้นเป็นความคิดของชนหมู่นั้น ซึ่งมีความ

ที่บังคับปรับเอาโทษได้

1.2.3 ใ้ค้อออกข้อห้ามการกระทำเช่นนั้นโดยการลงทัณฑ์⁵

คั้งนั้นจะเห็นได้ว่า การที่บอว่าการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นอาชฎกกรรม หรือความผิดนั้น จึงขึ้นอยู่กับสังคมนิยมหรือสังคบบัญญัติ ด้วยเหตุนี้จึงมีผู้กล่าวว่า "อาชฎกกรรม เป็นเครื่องแสดงถึงความก้าวหน้าในทางวัฒนธรรมและจิตใจของแต่ละชาติ"⁶

คำว่า "อาชฎกกรรม" ใ้ค้มีนักอาชฎกวิทยาหลายท่านให้คำนิยามไว้คั้งนี้

Jeremy Bentham ใ้ค้ให้คำจำกัดความว่า "อาชฎกกรรมหรือการกระทำที่ ถือว่าเป็นความผิดทางอาชฎ คือการกระทำที่กฎหมายห้ามไว้ ซึ่งมีผลร้ายมากกว่าผลดี"⁷

B.A. Worths ใ้ค้ให้คำจำกัดความว่า "อาชฎกกรรมเป็นการกระทำที่ ผ่าฝืนกฎหมาย และเป็นกรกระทำผิดต่อศีลธรรม เป็นการฝ่าฝืนหน้าที่ในทางสังคคต่อเพื่อน รววมสังคคเดียวกัน อันยังผลใหญ่ผู่ฝ่าฝืนต้องรับโทษ"⁸

Staphen ใ้ค้ให้คำจำกัดความว่า "อาชฎกกรรมคือการกระทำที่ ชัดคอบทบัญญัติของกฎหมาย และการกระทำเช่นนั้นจะค้องใ้รับโทษทางอาชฎ ซึ่งอาจจะค้อง ถึงตายหรือเสียอัสระภาพ หรือจะค้องถูกปรับเป็นเงิน"⁹

ส่วนอาชฎกกรรมในทัศนะของค้ารวจ หมายถึง "การกระทำใ้ใด ๆ อันกฎหมายที่ ใ้ใช้ในขณะกระทำนั้น บัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้"¹⁰

⁵ศาสตราจารย์ไชยเจริญ สันคิสิริ, คำบรรยายอาชฎกวิทยาและทัคทวิทยา ภาค 1 (พระนคร : โรงพิมพ์ไทยพิทยา, พิมพ์ครั้งที่ 2) หน้า 22 - 23.

⁶เรื่องเดียวกัน, หน้า 26.

⁷เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

⁸เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

⁹ร.ค.ท. แฉ่ว โสคติพันธ์, การป้องกันอาชฎกกรรมในหน้าที่ค้ารวจนครบาล (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทรัฐศาสตร์, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2503) หน้า 4 - 5

¹⁰ร.ค.ท. อคคย์ เอี่ยมเกื้อกุล, มูลเหตุทางเศรษฐกิจอันมีผลต่ออาชฎกกรรม (เอกสารวิจัยกรมค้ารวจ, 2516) หน้า 9.

(2) การแบ่งประเภทอาชญากรรม

ในราชการกรมตำรวจได้แบ่งอาชญากรรมออกเป็น 43 ประเภทย่อย ๆ ซึ่งจัดเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภทดังนี้

2.1 ประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ได้แก่คดีดังต่อไปนี้

- 2.1. 1 ความผิดฐานลักทรัพย์
- 2.1. 2 ความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์
- 2.1. 3 ความผิดฐานกรรโชก
- 2.1. 4 ความผิดฐานรีดเอาทรัพย์
- 2.1. 5 ความผิดฐานชิงทรัพย์
- 2.1. 6 ความผิดฐานปล้นทรัพย์
- 2.1. 7 ความผิดฐานฉ้อโกง
- 2.1. 8 ความผิดฐานยักยอก
- 2.1. 9 ความผิดฐานรับของโจร
- 2.1.10 ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์

2.2 ประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย ได้แก่คดีดังต่อไปนี้

- 2.2.1 ความผิดเกี่ยวกับเพศ
- 2.2.2 ความผิดต่อชีวิต
- 2.2.3 ความผิดต่อร่างกาย
- 2.2.4 ความผิดฐานทำให้แท้งลูก
- 2.2.5 ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก
- 2.2.6 พ.ร.บ. ว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง

2.3 ประเภทความผิดอื่น ๆ ได้แก่คดีดังต่อไปนี้

- 2.3.1 ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์
- 2.3.2 ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐ
- 2.3.3 ความผิดต่อสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ

- 2.3. 4 ความผิดต่อเจ้าพนักงาน
- 2.3. 5 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
- 2.3. 6 ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม
- 2.3. 7 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม
- 2.3. 8 ความผิดเกี่ยวกับศาสนา
- 2.3. 9 ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน
- 2.3.10 ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน
- 2.3.11 ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา
- 2.3.12 ความผิดเกี่ยวกับดวงตรา แสตมป์และตั๋ว
- 2.3.13 ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร
- 2.3.14 ความผิดเกี่ยวกับการค้า
- 2.3.15 ความผิดต่อเสรีภาพ
- 2.3.16 ความผิดฐานเบียดเบียนความลับ
- 2.3.17 ความผิดฐานหมิ่นประมาท
- 2.3.18 ความผิดฐานบุกรุก
- 2.3.19 ความผิดลหุโทษ
- 2.3.20 ความผิดต่อ พ.ร.บ. อาวุธปืน
- 2.3.21 ความผิดต่อ พ.ร.บ. ฝิ่น
- 2.3.22 ความผิดต่อ พ.ร.บ. สุรา
- 2.3.23 ความผิดต่อ พ.ร.บ. การพนัน
- 2.3.24 พ.ร.บ. ปราบการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุอันลามก
- 2.3.25 พ.ร.บ. ควบคุมเด็กและนักเรียน
- 2.3.26 พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ
- 2.3.27 ความผิดอื่น ๆ

(3) การป้องกันอาชญากรรมในหน้าที่ของตำรวจ

การเกิดอาชญากรรมต่าง ๆ เป็นผลสืบเนื่องมาจากปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือ

1. Desire หมายถึง ความต้องการในการที่จะกระทำการอันเป็นความผิดต่อกฎหมาย กล่าวคือ ผู้ที่ประกอบอาชญากรรมจะต้องต้องการ หรือตั้งใจที่จะกระทำความผิด

2. Opportunity หมายถึง โอกาสในการที่จะกระทำการอันเป็นความผิดต่อกฎหมาย กล่าวคือ ผู้ที่ประกอบอาชญากรรมต้องเชื่อว่า เมื่อเขาได้กระทำความผิดลงไปแล้ว จะไม่มีใครเห็นหรือจะต้องรอดพ้นจากการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และการถูกฟ้องร้องลงโทษ¹¹

"อาชญากรรมที่เกิดขึ้นทุกครั้งส่วนมากจะต้องประกอบด้วยเหตุ 2 ประการควบคู่กันไป ถ้าขาดเหตุใดเหตุหนึ่งแล้ว อาชญากรรมจะไม่เกิดขึ้นเลย เพราะฉะนั้นในการป้องกันอาชญากรรมจะต้องขจัดเหตุใดเหตุหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างให้หมดไป"¹²

(4) การขจัดความปรารถนาที่จะกระทำความผิด (Desire)

"ความปรารถนาในการที่จะกระทำความผิดนั้น เป็นส่วนที่มาจากสภาพจิตใจคน ประกอบกับสภาพสิ่งแวดล้อมและสภาวะทางเศรษฐกิจ"¹³ สภาพสิ่งแวดล้อมที่กล่าวนี้ เช่น สภาพครอบครัว สภาพชุมชน ค่าครองชีพ เป็นต้น

¹¹ร.ต.อ. ชาย เสวิกุล , "สายตรวจตำรวจท้องที่" , เอกสารเผยแพร่ความรู้ อันฉบับที่ 86/2499 (พระนคร : โรงพิมพ์ตำรวจ , 2500) หน้า 3.

¹²ร.ต.ท. อุดลย์ เอี่ยมเกื้อกุล , เรื่องเดิม , หน้า 18.

¹³พ.ต.อ. แก้ว โสคติพันธ์ , แนวคำบรรยายเรื่อง "บทบาทของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม (ฉบับนักเรียนและใช้เพื่อพลาง) หน้า 2.

ได้ดังนี้

14 เพราะฉะนั้นการขจัดความปรารถนาที่จะกระทำผิด สามารถแยกพิจารณา

1. การแก้ไขสภาพชุมชน
2. การแก้ไขสภาพครอบครัว
3. การแก้ไขความผิดปรกติในค่านิยมและอารมณ์
4. ส่งเสริมความรับผิดชอบของประชาชน

ซึ่งการแก้ไขนี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของตำรวจ แต่มีสถาบันหลายแห่งรับผิดชอบอยู่ เช่น สภาสังคมสงเคราะห์และองค์การรัฐบาลอื่น ๆ ตำรวจจะมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่บ้างก็แต่เฉพาะเรื่องคุณแลความประพฤติของเด็กและเยาวชนเท่านั้น

(5) การขจัดโอกาสในการกระทำผิด (Opportunity)

¹⁵ในการป้องกันอาชญากรรมโดยการป้องกันหรือขจัดโอกาสในการกระทำผิดนั้น เป็นหน้าที่โดยตรงของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งอาจแยกกล่าวออกได้เป็น 2 ประการใหญ่ ๆ คือ

1. การสืบสวนก่อนการกระทำผิด มีความมุ่งหมายเพื่อป้องกันการกระทำผิด
2. การตรวจท้องที่ เป็นการกระทำเพื่อกำจัดโอกาสของผู้ที่คิดจะทำความผิดให้ลดน้อยลงไปบ้าง และโดยผลในด้านการสืบสวน ให้ทราบถึงภาวะซึ่งเป็นเหตุชักนำให้เกิดอาชญากรรม อันใดแกภาวะเกี่ยวกับบุคคล ทรัพย์สิน สถานที่ และสถานการณ์พิเศษ เพื่อจะไต่พยายามกำจัดภาวะเหล่านั้นเสีย

¹⁴พ.ศ.ท. ชาย เสวิกุล, อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา, (พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2506) หน้า 189.

¹⁵กองวิจัยและวางแผน กรมตำรวจ, เรื่องเดิม, หน้า 46.